

**GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH GMINY
SZCZAWIN KOŚCIELNY**

Lata 2006 - 2014

SZCZAWIN KOŚCIELNY LIPIEC 2006

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
Rozdział I Charakterystyka gminy Szczawin Kościelny	5
1. Syntetyczna charakterystyka gminy	5
2. Gmina w statystykach	5
2.1. Działalność gospodarcza	6
3. Infrastruktura społeczna	6
3.1. Oświata	6
3.2. Służba zdrowia	7
3.3. Sport	7
3.4. Ochrona przeciwpożarowa	7
4. Pomoc społeczna	8
Rozdział II Diagnoza problemów społecznych gminy Szczawin Kościelny.....	9
1. Ubóstwo	13
2. Bezrobocie	13
3. Bezradność oraz sieroctwo	15
4. Niepełnosprawność oraz długotrwała choroba	15
5. Alkoholizm	18
6. Potrzeba ochrony macierzyństwa	18
7. Bezdomność	19
8. Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego ..	19
9. Narkomania	19
10. Środki finansowe angażowane na zadania systemu pomocy społecznej ...	19
Rozdział III Pomoc społeczna w gminie Szczawin Kościelny	22
1. Podstawy prawne pomocy społecznej	22
2. Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej	22
Rozdział IV Główne cele strategiczne i kierunki działań	25
Ankieta	25
1. Główne cele polityki społecznej na terenie gminy Szczawin Kościelny	26
2. Kierunki działań zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych	27
Zakończenie	32

WSTEP

Zgodnie z art. 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 z 2004r. poz. 593 z późn. Zm.) zadaniem własnym gminy jest opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki oraz konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gm. Szczawin Kościelny sporządzona została w oparciu o dane będące w dyspozycji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie oraz GOPS w Szczawinie Kościelnym danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy, i instytucji współpracujących z Gminą. Jest zgodna z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Szczawin Kościelny na lata 2004 – 2014.

W oparciu o diagnozę została opracowana strategia rozwiązywania problemów społecznych na najbliższe lata, której celem jest rozwinięcie działań oraz założeń realizowanych w sferze pomocy od 1990 roku.

Dziś można, bowiem stwierdzić, że uczestniczymy w przejściu od modelu pomocy społecznej, którego zasadniczą funkcją było udzielanie przede wszystkim wsparcia finansowego, do modelu nastawionego na wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów. Zawdzięczamy to rozwojowi różnego rodzaju usług dla różnych grup beneficjentów, poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej. Praca socjalna stanowi istotny element pomocy społecznej w dobie pogłębiającego się deficytu nie tylko finansowego, ale forma profesjonalnej aktywności służb społecznych nabiera szczególnego znaczenia.

Pomoc społeczna, polegająca na redystrybucji dochodu narodowego, której celem jest wsparcie finansowe obywateli znajdujących się poniżej minimum socjalnego, jako forma doraźna, wydaje się skuteczna. Jednak w szerszym wymiarze powoduje ona wytwarzanie postaw roszczeniowych, a niekiedy bierności u osób korzystających z tego typu pomocy. Praca socjalna może i powinna się, więc jawić jako alternatywna w sferze rozwiązań operacyjnych.

Systemowe podejście do rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd pomimo wielu form

pomocy skierowanych bezpośrednio na jednostkę, podejmowana powinna być praca z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to że następne pokolenie nie zasili szeregów beneficjentów pomocy społecznej. Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest przede wszystkim na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną na terenie Gminy oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej takimi jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

Potencjałem dającym gwarancję poprawnej realizacji założeń strategii jest kadra pomocy społecznej. Jej kwalifikacje, predyspozycje, doświadczenie oraz umiejscowienie pracy w terenie posłużyło właściwej diagnozie i stanowi podstawę skutecznych rozwiązań istniejących trudności.

ROZDZIAŁ I

CHARAKTERYSTYKA GMINY SZCZAWIN KOŚCIELNY

1. SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Szczawin Kościelny położona jest w zachodniej części Województwa Mazowieckiego w odległości 100 kilometrów od Warszawy oraz 20 kilometrów od rzeki Wisły. Sąsiadują z nią gminy: Gostynin, Łack, Gąbin, Pacyna, Oporów i Strzelce. Ogólna powierzchnia gminy Szczawin Kościelny wynosi 127,1 km² w tym 7576 ha stanowią grunty orne, 645 ha lasy.

Na terenie gminy znajduje się jezioro o powierzchni 138 ha (tzn. Jezioro Szczawińskie) we wsi Lubieniek. Ponadto na obszarze gminy występuje 10 małych jezior i zbiorników wodnych. Znajdują się również następujące zakłady przetwórcze: Piekarnia Mechaniczna GS „SCH” w Szczawinie Kościelnym, Młyn Zbożowy w Szczawinie Borowym Kolonii, Zakład Betoniarski w Budach Kaleńskich, Firma „Palgaz” w Suserzu – rozlewnia i sprzedaż gazu propan – butan, kopalnia piasku w Osowii, Gminna Spółdzielnia „ Samopomoc Chłopska” z siedzibą w Szczawinie Kościelnym, Spółdzielnia Usług Rolniczych z siedzibą w Szczawinie Kościelnym.

Gminę tworzy 31 sołectw: Adamów – Gołas – Chorążek, Annopol, Białka, Dobrów, Gorzewo Kolonia – Kunki, Helenów Słupski, Helenów I - II - Jesionka, Helenów Trębski – Trębki, Holendry – Teodorów, Józefków – Krzymów, Kaźmierków – Mellerów, Łuszczanów, Misiadla – Mościska, Modrzew – Lubieniek, Osowia – Tuliska, Pieryszew, Reszki – Staw, Słup – Janki, Kamieniec, Suserz – Budki Suserskie, Szczawinek – Sewerynów, Szczawin Borowy Kolonia –Andrzejów, Stefanów, Szczawin Kościelny, Szczawin Borowy Wieś – Przychód, Swoboda, Smolenta, Waliszew, Witoldów, Wola Trębska – Wola Parcel, Budy Kaleńskie – Kaleń.

2. GMINA W STATYSTYKACH

Przekrój statystyczny gminy Szczawin Kościelny wg danych z urzędu gminy przedstawia poniższa tabela (wg stanu dla 2005 roku)

Powierzchnia gminy ogółem	127,1km ²
Stan ludności	5450
w tym mężczyźni	2620
Małżeństwa cywilne	9
Małżeństwa wyznaniowe	20

Urodzenia żywe	53
w tym dziewczynek	27
Zgony ogółem	65
w tym kobiet	31
Ludność w wieku produkcyjnym	3224
Ludność w wieku poprodukcyjnym	756
Drogi lokalne gminne	39
Liczba gospodarstw domowych	1217
Dochód budżetu gminy ogółem	9319738
Dochód na jednego mieszkańca	313,12

2.1. Działalność gospodarcza

Na terenie gminy prowadziło działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej 147 podmiotów gospodarczych (stan na koniec 2005 roku).

Struktura prowadzonej działalności gospodarczej przedstawia się następująco:

Placówki handlowe i gastronomiczne	55
Produkcja wyrobów przemysłowych	29
Produkcja wyrobów spożywczych	2
Usługi transportowe	9
Zakłady produkcyjno - usługowe	-
Inne	52

3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

3.1. Oświata

Na terenie gminy życie kulturalne i oświatowe skupione jest głównie wokół Gminnej Biblioteki Publicznej w Szczawinie wraz z filiami w Suserzu i Trębkach oraz szkół podstawowych i gimnazjum.

Na dzień 31 grudnia 2005r. w gminie funkcjonują: 4 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum i 1 przedszkole. Od 1.09.2006r. SP Kamieniec połączona jest ze SP Trębki, a SP Słup jest filią SP Szczawin Kościelny.

**LICZBA UCZNIÓW I ODDZIAŁÓW W POSZCZEGÓLNYCH PLACÓWKACH
I KLASACH PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO.**

Lp.	Nazwa placówki	Klasy						Ilość ucz.	Ilość oddz.	
		0	I	II	III	IV	V			VI
1	GIMNAZJUM		86	99	75				260	11
2	SP SZCZAWIN		33	43	44	49	46	59	274	13
3	SP TRĘBKI	13	12	11	9	7	12	19	70/83	7
4	SP KAMIENIEC	-	3	5	6	4	8	8	34	4
5	SP SŁUP	3	4	4	6	6	6	6	32/35	4

Do Samorządowego Przedszkola w Szczawinie Kościelnym uczęszcza 55 dzieci:

w wieku 3 – 5 lat – 24; sześciolatków – 31, tworząc 1 oddział mieszany i 1 oddział sześciolatków.

Od 1.09.2006r. do przedszkola uczęszczać będzie 56 dzieci w 3 oddziałach: 2 oddziały sześciolatków oraz 1 oddział dzieci w wieku 3 – 5 lat.

3.2. Służba zdrowia.

Na terenie gminy podstawowa opieka medyczna, prowadzona jest przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk” na bazie Gminnego Ośrodka Zdrowia w Szczawinie Kościelnym i Punktu Lekarskiego w Trębkach. W zakresie specjalistycznego i zamkniętego gminę odsluguje Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kruku. Poradnie specjalistyczne zlokalizowane są w Gostyninie.

3.3. Sport.

W zakresie rozwoju kultury fizycznej i sportu na terenie gminy najważniejszą rolę odgrywa Aklasowy klub sportowy ZORZA oraz szkoły podstawowe i gimnazjum.

3.4. Ochrona przeciwpożarowa.

Ochronę przeciwpożarową w gminie zabezpiecza 9 OSP, z których OSP w Szczawinie Kościelnym włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

4. POMOC SPOŁECZNA

Zadania Gminy z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawinie Kościelnym.

Do zadań gminy należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, okresowych, celowych związanych ze zdarzeniem losowym, sprawianie pogrzebu – w tym osobom bezdomnym, dożywianie dzieci, kierowanie do domu pomocy społecznej i ustalenie odpłatności za pobyt mieszkańca, utrzymanie ośrodka pomocy.

Gmina realizuje również zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, tj. przyznaje i wypłaca zasiłki stałe, opłaca składki na ubezpieczenia zdrowotne, przyznaje i wypłaca zasiłki celowe związane z klęską żywiołową lub ekologiczną a także przyznaje i wypłaca świadczenia rodzinne.

W gminie pomocą społeczną objętych jest obecnie 930 osób tj. 17 % mieszkańców. Na lata przyszłe wskaźnik ten ulegnie zwiększeniu gdyż całość świadczeń rodzinnych z KRUS, ZUS i zakładów pracy przejdzie do urzędu gminy. Przewiduje się środowiskowy dom pomocy dziennego pobytu w Kunkach po byłej szkole.

Z terenu gminy mieszkańcy kierowani są do Domu Pomocy w Czarnowie dla osób upośledzonych umysłowo i fizycznie, do Koszelewa z demencją starczą oraz do innych.

W 2005 roku z terenu gminy tylko jedno dziecko przebywa w domu dziecka natomiast pozostałe dzieci zostały zaadoptowane przez rodziny z uwagi na pozbawienie praw rodzicielskich rodziców biologicznych. Działania w pracy socjalnej ośrodka zmierzają do utrzymania dzieci w rodzinach biologicznych, natomiast w drastycznych sytuacjach kierowane będą do domów dziecka.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych opierają się na współpracy z PCPR w zakresie turnusów rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się a także warsztatów terapii zajęciowej.

Rehabilitacja zawodowa opiera się na kierowaniu się osób niepełnosprawnych do zakładów pracy chronionej na terenie miasta Gostynina.

W okresie od I – VI 2005 r. w dziale 852 – pomoc społeczna wydatkowana została kwota 530664 zł. z tego z budżetu Wojewody 477228 zł. co stanowi 90% udziału i z budżetu Gminy 53.436 zł. tj. 10% ogółu wydatków.

Oprócz tego z budżetu Wojewody wydatkowano kwotę na wydatki inwestycyjne 1972 zł. na utworzenie stanowiska pracy na świadczenia rodzinne.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SZCZAWIN KOŚCIELNY

Poziom życiowy członków społeczeństwa może być chroniony za pomocą działań o różnym charakterze. Zasada opiekuńcza odnosi się z reguły do tych osób, które nie mają uprawnień ubezpieczeniowych czy zaopatrzeniowych, a znajdują się w sytuacji wymagającej pomocy. Pomoc ta może być udzielana ze środków budżetowych państwa, samorządu, organizacji społecznych oraz ofiarności społecznej. W tym przypadku decyduje aktualna sytuacja materialna osoby ubiegającej się o pomoc. Zadaniem pomocy społecznej na poziomie lokalnym jest współtworzenie godziwych warunków egzystencji i pracy dla grup charakteryzujących się ubóstwem i dotkniętych wszelkiego rodzaju dysfunkcjonalnością, np. niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą, bezrobociem, alkoholizmem lub narkomanią. Podstawowym jej celem – obok zapewnienia im doraźnej pomocy – jest doprowadzenie, jeśli to tylko możliwe, do samodzielności życiowej osób i rodzin – do sytuacji w której nie będą one wymagały zewnętrznego wsparcia.

Z roku na rok na opiekę społeczną wydatkowanych jest coraz więcej środków z budżetu gminnego. Brak dachu nad głową, niemożność podjęcia pracy, niepełnosprawność, niedostatek środków do życia, osamotnienie, uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie, zagubienie w świecie – to zaledwie kilka przykładów problemów z codziennego życia mieszkańców gminy Szczawin Kościelny. Liczba rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2004 – 2005 kształtowała się następująco:

Liczba i typ rodzin objętych pomocą ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Szczawin Kościelny w latach 2004 – 2005

Gmina	Szczawin Kościelny	
	Liczba rodzin	
	2004	2005
Wyszczególnienie		
Rodziny ogółem	364	348
O liczbie dzieci	39	46
1		
2	85	66
3	61	31
4 i więcej	72	35
Rodziny niepełne ogółem	32	24
O liczbie dzieci	13	5
1		
2	7	4
3	5	7
4 i więcej	7	8
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	5	4
O liczbie dzieci	4	1
1		
2	1	1
3	0	1
4 i więcej	0	1
Małżeństwa bezdzietne ogółem	-	-
Osoby samotne gospodarujące ogółem	-	-

Poziom zaspakajania potrzeb mieszkańców gminy Szczawin Kościelny determinowany jest przez różne zjawiska. Poniższe zestawienie obrazuje powody ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej.

Powody ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej na terenie gminy Szczawin Kościelny w latach 2004 – 2005.

Gmina	Szczawin Kościelny	
	Liczba rodzin	
	2004	2005
Wyszczególnienie		
Ubóstwo	-	-
Sieroctwo	-	-
Bezdomność	-	-
Ochrona macierzyństwa	15	20
Bezrobocie	250	100
Niepełnosprawność	30	30
Długotrwała choroba	20	-
Bezradność	104	59
Rodziny niepełne	32	24
Rodziny wielodzietne	72	35
Alkoholizm	21	2
Narkomania	-	25
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	3
Kłęska żywiołowa	-	-

Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Przymusowe pozostawanie bez pracy oraz niemożność znalezienia ponownego zatrudnienia powoli i systematycznie pozbawiają człowieka poczucia własnej wartości. Stres i utrata stabilizacji powodują często niemożność podejmowania racjonalnych, a niekiedy jakichkolwiek decyzji. Pojawia się apatia i zniechęcenie. Okres bezrobocia oznacza radykalną zmianę rozkładu czasu w ciągu dnia. W zmianie trybu życia ujawnia się tradycyjny podział obowiązków na kobiece i męskie.

Bezrobotni mężczyźni często sięgają po używki, głównie w celu rozładowania stresu. Osoby o niewielkich szansach na rynku pracy (bez kwalifikacji, zaawansowany wiek) dostrzegają raczej nadmiar wolnego czasu i rodzące się przygnębienia, a rozczarowanie lub stres leczą alkoholem i nikotyną. Bardziej aktywnie i twórczo starają się wykorzystać swój czas ci bezrobotni, którzy dostrzegają szansę poprawy swojej pozycji na rynku pracy (młodzi, posiadający poszukiwany zawód lub gotowi do przekwalifikowania się).

Złe warunki materialne są jednym z głównych czynników wywołujących stany depresyjne związane z poczuciem braku stabilności bezpieczeństwa socjalnego. Niskiej kondycji psychosomatycznej towarzyszy w szczególności wzrost zapadalności na niektóre choroby zakaźne, choroby społeczne – nerwice choroby serca, choroby psychiczne oraz znaczny wzrost zachorowalności na czynną gruźlicę płuc, tradycyjnie już uznaną za chorobę będącą wynikiem biedy i niedożywienia.

Wykształcenie, co jest zrozumiale, jeszcze bardziej niż płeć i wiek różnicuje sytuacje bezrobotnego na rynku pracy. Wśród bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Drugie miejsce zajmują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Bezrobotni posiadający wykształcenie wyższe stanowią najniższy odsetek wśród bezrobotnych.

Z doświadczeń pracowników socjalnych wynika, że bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu rodziny, co wręcz wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Mniej widoczne, lecz nie mniej zagrażające spójności rodziny są skutki psychologiczne bezrobocia. Bezrobocie powoduje bowiem zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci.

Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna – ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków rodziny bezrobotnego zarówno ze znajomymi, jak i z dalszą rodziną.

Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzn ma znacznie bardziej negatywne skutki dla rodziny niż bezrobocie kobiet.

Bezrobotny mężczyzna doświadcza silnej frustracji, obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu, które to doznania powodują bezradność, apatie, sięganie po alkohol – coraz częstsze zjawisko bezrobotnych.

1. UBÓSTWO

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem „podstawowe potrzeby” kryją się, poza wyżywieniem, którego niezbędności nikt nie kwestionuje, takie potrzeby jak: ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia, zaspokojenie sfer intelektualnych.

Ubóstwo jest głównym powodem przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej na terenie gminy Szczawin Kościelny.

2. BEZROBOCIE

Poziom bezrobocie w gminie w porównaniu do końca grudnia 2004r.

Gmina	Poziom bezrobocie			
	Stan na 31.12.2004r.		Stan na 31.12.2005r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Szczawin Kościelny	723	350	712	346

Bezrobocie w gminie Szczawin Kościelny jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne. Straty i skutki społeczne, które powoduje, są trudne do oszacowania. Pojawia się na niepokojącą skalę degradacja dużych grup społecznych i to nie tylko bezrobotnych, ale także ich rodzin. Brak pracy, przejście na zasiłek, z kolei jego utrata i ostatecznie korzystanie z pomocy społecznej- prowadzi do ubóstwa ze wszystkimi tego konsekwencjami. Liczba osób bezrobotnych w gminie Szczawin Kościelny w latach 2004 i 2005 przedstawiała się następująco:

**Bezrobotni według wieku, wykształcenia i stażu pracy z terenu gminy Szczawin
Kościelny
(stan na dzień 31.12.2004 r. i 31.12.2005 r.)**

		Rok 2004			Rok 2005		
Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych ogółem	Udział w %	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział w %	Liczba Bezrobotnych kobiet
Wiek	15-17 lat	0	0	0	0	0	0
	18-24	200	27,7	103	176	24,7	98
	25-34	240	33,2	124	233	32,7	121
	35-44	128	17,7	63	144	20,2	65
	45-54	120	16,6	50	121	17,0	53
	55-59	30	4,1	10	36	5,1	9
	60-64 lata	5	0,7	-	2	0,3	-
Wykształcenie	Wyższe	12	1,7	10	8	1,1	7
	Policealne i Średnie zawodowe	111	15,3	68	128	18,0	77
	Średnie ogólnokształcące	41	5,7	37	48	6,7	40
	Zasadnicze zawodowe	223	30,8	100	205	28,8	88
	Podstawowe i niepełne-podstawowe	336	46,5	135	323	45,4	134
Staż pracy	Od 1 roku	115	15,9	52	110	15,4	56
	1-5 lat	139	19,2	64	143	20,1	60
	5-10 lat	90	12,5	39	86	12,1	37
	10-20 lat	76	10,5	34	76	10,7	32
	20-30 lat	37	5,1	9	45	6,3	13
	30 lat i więcej	3	0,4	0	3	0,4	0
	bez stażu	263	36,4	152	249	35,0	148

- Według stanu na dzień 31.12.2004 rok liczba bezrobotnych w gminie Szczawin Kościelny wynosiła ogółem 723 osób co stanowi 13,27 % ogółu mieszkańców.
 - liczba bezrobotnych kobiet wynosiła 350;
 - największą grupę bezrobotnych bo 36,4 % stanowiły osoby bez stażu pracy oraz ze stażem pracy 1-5 lat stanowiące 19,2 % ogółu bezrobotnych.

- Według stanu na dzień 31.12.2005 rok liczba bezrobotnych wynosiła ogółem 712 osób co stanowi 13,06 % ogółu mieszkańców.
 - liczba bezrobotnych kobiet wynosiła 346;
 - największą grupę bezrobotnych bo 35,0 % stanowiły osoby bez stażu pracy oraz osoby ze stażem pracy 1-5 lat stanowiące 20,1 % ogółu bezrobotnych

3. BEZRADNOŚĆ ORAZ SIEROCTWO

Występowanie wyuczonej bezradności jest związane z takimi współczesnymi problemami społecznymi, jak bieda, bezrobocie i przemoc w rodzinie. Społeczne i indywidualne konsekwencje wyuczonej bezradności można łagodzić odpowiednimi oddziaływaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi, które powinny być stosowane w wychowaniu oraz – bezpośrednio i pośrednio – w pracy socjalnej.

Znaczną część klientów systemu pomocy społecznej stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi. Najczęściej niezradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami tj. uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach gospodarstwa domowego.

Bezradność prowadzi do zjawiska sieroctwa, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci, trwale lub przejściowo, szans wychowania we własnej rodzinie, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo – wychowawczych.

Według stanu na dzień 31.12.2005 r. na terenie gminy Szczawin Kościelny funkcjonowały 3 rodziny zastępcze, w których przebywało 5 dzieci.

4. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ ORAZ DŁUGOTRWAŁA CHOROBA

Niepełnosprawność to stan będący efektem dysfunkcji natury fizycznej lub psychicznej, ubytku anatomicznego lub dysfiguracji, wynikły z urazów, schorzeń lub zaburzeń rozwojowych i powodujący znaczące ograniczenie możliwości wykonywania przez jednostkę podstawowych czynności życiowych.

Osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego uzyskanych na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2002 liczba osób niepełnosprawnych:

- w Polsce wynosiła 5456,7 tys. co stanowiło 14,3% ogółu ludności kraju.

Oznacza to, że co 7 mieszkaniec Polski był osobą niepełnosprawną.

- w powiecie gostyńskim 3953 co stanowiło 8,2% ogółu ludności w powiecie w tym; w wieku 15 lat i więcej 3801
- w gminie 552 osoby co stanowi 10,1% ogółu mieszkańców gminy.

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE WEDŁUG KATEGORII NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, PŁCI, EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ORAZ AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ W GMINIE SZCZAWIN KOŚCIELNY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Osoby niepełnosprawne								
	ogółem			prawnie			tylko biologicznie		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
OGÓLEM.....	552	268	284	409	216	193	143	52	91
Według ekonomicznych grup wieku									
Przedprodukcyjny.....	13	12	1	9	8	1	4	4	-
Produkcyjny.....	275	172	103	246	152	94	29	20	9
mobilny.....	77	54	23	72	49	23	5	5	-
niemobilny.....	198	118	80	174	103	71	24	15	9
Poprodukcyjny.....	264	84	180	154	56	98	110	28	82
Wiek nieustalony.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Według poziomu wykształcenia ¹ :									
Wyższe.....									
Policealne.....	5	#	#	5	#	#	-	-	-
	6	#	#	4	#	#	2	-	2

¹ Dotyczy osób w wieku 13 lat i więcej.

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE WEDŁUG KATEGORII NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, PŁCI, EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ORAZ AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ W GMINIE SZCZAWIN KOŚCIELNY (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Osoby niepełnosprawne								
	ogółem			prawnie			tylko biologicznie		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Według poziomu wykształcenia ¹ (dok.)									
Średnie.....	40	15	25	35	13	22	5	2	3
zawodowe.....	30	#	#	26	#	#	4	2	2
ogólnokształcące.....	10	#	#	9	#	#	1	-	1
Zasadnicze zawodowe.....	66	47	19	58	40	18	8	7	1
Podstawowe ukończone.....	320	155	165	239	125	114	81	30	51
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	106	38	68	63	29	34	43	9	34
Nieustalony.....									
Według aktywności ekonomicznej:									
Aktywni zawodowo.....	89	56	33	70	44	26	19	12	7
pracujący.....	84	53	31	66	#	#	18	#	#
bezrobotni.....	5	3	2	4	#	#	1	#	#
Bierni zawodowo ²	463	212	251	339	172	167	124	40	84
Nieustalony status na rynku pracy.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Dotyczy osób w wieku 13 lat i więcej. ² Łącznie z osobami w wieku poniżej 15 lat.

Realizacja likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w latach 2004 – 2005 w gminie Szczawin Kościelny

BARIERA		GMINA SZCZAWIN KOŚCIELNY	
		Liczba wniosków	Kwota w zł
Architektoniczna	2004	4	14, 608
	2005	-	-
W komunikowaniu się	2004	1	2.040,00
	2005	5	9.400,00
Techniczna	2004	-	-
	2005	-	-
Razem	2004	5	16.648
	2005	5	9.400,00

5. ALKOHOLIZM

Kolejną z grup dysfunkcyjnych, która objęta jest pomocą ze strony systemu pomocy społecznej stanowią osoby uzależnione od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z najpoważniejszych problemów. Z pomocą w pracy z osobami uzależnionymi pracownikom socjalnym przychodzi Ośrodek Profilaktyki, Terapii i Leczenia Uzależnień, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kluby Abstynenta. W 2004 roku pomocą finansową z ośrodków pomocy społecznej z powodu alkoholizmu było objętych 203 rodziny a 2005 – 170 rodzin.

6. POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA

Wśród klientów systemu pomocy społecznej znajdują się kobiety korzystające z tytułu ochrony macierzyństwa, będące w trudnej sytuacji materialnej. Na terenie gminy Szczawin Kościelny z tej formy pomocy skorzystało w 2004 roku 15 rodzin a w 2005r. 20 rodzin.

7. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to jedno z najgroźniejszych zjawisk patologii społecznej. Dla społeczeństwa stanowi ona zagrożenie bezpieczeństwa i spokoju. Pomoc państwa dla osób bezdomnych została określona ustawą o pomocy społecznej, w myśl której bezdomnemu należy się tymczasowe miejsce noclegowe, odzież i posiłek, a w niektórych przypadkach również zasiłek i inne formy pomocy.

Na terenie gminy Szczawin Kościelny nie stwierdzono żadnych przypadków bezdomności.

8. TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO

Kolejną grupę klientów pomocy społecznej stanowią osoby opuszczające zakłady karne. System pomocy społecznej kontynuuje pomoc wobec osób opuszczających zakłady karne i przebywających na wolności po odbyciu kary. W realizacji różnych form pomocy skazanym mogą także uczestniczyć stowarzyszenia, fundacje, organizacje i instytucje pomagające więźniom, kościoły i związki wyznaniowe.

9. NARKOMANIA

Następną grupą objętą pomocą społeczną są rodziny, w których ktoś z członków przyjmuje substancje psychoaktywne.

Terminem narkomania określa się stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą.

Na terenie gminy Szczawin Kościelny nie stwierdzono problemu narkomanii.

10. ŚRODKI FINANSOWE ANGAŻOWANE NA ZADANIA SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

Źródłem finansowania pomocy społecznej jest budżet państwa i dochody własne samorządów. Z budżetu państwa pokrywane są wydatki w ramach zadań zleconych, natomiast samorzady finansują zadania własne.

Wartość świadczeń udzielanych w ramach zadań własnych w gminie Szczawin Kościelny w latach 2004 – 2005

Rodzaj świadczenia		Szczawin Kościelny	
		Wartość świadczeń	
		2004	2005
RAZEM		105633;	60070;
1.	Schronienie	-	-
2.	Posiłek ogółem	52253	8284
3.	Ubranie	-	-
4.	Usługi opiekuńcze	-	-
5.	Wydatki na świadczenia zdrowotne	-	-
6.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	-	-
7.	Sprawienie pogrzebu	1535	3298
8.	Zasiłki w naturze	-	-
9.	Zasiłki celowe w formie pieniężnej i w naturze ogółem	51845	48488
10.	Pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie	-	-

Wartość świadczeń udzielanych w ramach zadań zleconych w gminie Szczawin Kościelny w latach 2004 – 2005

Rodzaj świadczenia		Szczawin Kościelny	
		Wartość świadczeń	
		2004	2005
RAZEM		630258;	1007916;
1.	Zasiłki stałe	51198	56421
2.	Dodatki do zasiłków stałych	-	-
3.	Zasiłki stałe wyrównawcze	-	-
4.	Dodatki do zasiłków stałych wyrównawczych	-	-
5.	Zasiłek okresowy gwarantowany	-	-
6.	Zasiłek okresowy specjalny	-	-
7.	Zasiłki okresowe	27648	42389
8.	Renta socjalna	-	-
9.	Dodatki do renty socjalnej	-	-
10.	Zasiłek z tytułu ochrony macierzyństwa	10304	9299
11.	Bilet kredytowy	-	-
12.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	-	-
13.	Zasiłki rodzinne	521380	854727
14.	Zasiłki pielęgnacyjne	19728	45080

ROZDZIAŁ III

POMOC SPOŁECZNA W GMINIE SZCZAWIN KOŚCIELNY

Zadania własne i zlecone realizowane przez gminę

1. PODSTAWY PRAWNE POMOCY SPOŁECZNEJ

Wśród wielu uregulowań prawnych dotyczących pomocy społecznej do najważniejszych należą:

- Ustawa z dnia 12.03.2004r. pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2004r. , Nr.64, poz. 593 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 27.08.1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późniejszymi zmianami)

2. ZADANIA GMINY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Ustawa z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej nakreśliła zadania publiczne w zakresie polityki społecznej, polityki prorodzinnej oraz wspierania osób niepełnosprawnych. Ustawa o zmianie niektórych przepisów określających kompetencje organów administracji publicznej wprowadza do Ustawy o pomocy społecznej przepis stanowiący, iż „ Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej (własne i z zakresu administracji rządowej) wykonywane są przez GOPS ”.

Ustawa o pomocy społecznej przyjmuje, iż adresatem pomocy społecznej jest rodzina jako całość. Pomoc społeczna nie ma tylko wspierać tę rodzinę, ale ma także reagować na nowe sytuacje, w których się znalazło.

Pomoc ma trzy podstawowe cele: zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im w warunkach odpowiadających godności człowieka, doprowadzenie w miarę możliwości do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych. Ostatnie lata przynoszą szczególnie dużo zmian na rzecz osób niepełnosprawnych. Wprowadzono wiele norm mających służyć niepełnosprawnym m.in. Ustawę o systemie oświaty, Ustawę o zatrudnianiu i przeciwdziałaniu bezrobociu, uregulowania prawne dotyczące budownictwa, poczty, komunikacji itd. Wprowadzono nowe zasady ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego. Zmieniono zasady i tryb orzekania o niepełnosprawności. Uchwalono Kartę Praw Osób Niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne mają prawo do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych w tym:

- Dostępu do urzędów, obiektów użyteczności publicznej,
- Swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu.

Do zadań Gminy z zakresu pomocy społecznej należą w szczególności:

Zadania własne, do których zalicza się m.in.:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;

- 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 20) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;

- 21) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 22) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Zadania zlecone, do których zalicza się m.in.:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 2) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określanych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 3) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 5) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 6) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 7) środki na realizację i obsługę zadań, o których mowa w ust. 1, zapewnia budżet państwa.

ROZDZIAŁ IV GŁÓWNE CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Przeprowadzona ankieta wśród młodzieży ukazuje bazę i kierunki jakie należy podjąć, aby spełnić oczekiwania młodych ludzi w zakresie spędzania wolnego czasu.

ANKIETA

1. Czy w Twojej okolicy znajdują się miejsca do spędzania wolnego czasu?

a) TAK (14%) NIE (86%)

b) Jeżeli tak, to gdzie i czy są dla Ciebie zadowalające?

Wg 14.% ankietowanych: boisko do piłki nożnej i siatkowej, stara mleczarnia w Smolentach oraz przystanki autobusowe. Powyższe miejsca do spędzania wolnego czasu nie są dla niniejszych ankietowanych zadowalające.

2. Jak spędzasz wolny czas?

- jazda na rowerze (57%) spacer (43%)
 uprawianie sportów zespołowych (10%) oglądanie TV / korzystanie z komputera (71%)
 obowiązki domowe (43%) leniuchowanie (14%)
 inne (jakie?) : spotkania ze znajomymi (19%), czytanie książek (5%)

3. Czy chciał(a)byś, aby w najbliższej okolicy powstały ośrodki rekreacyjne, np. świetlice?

TAK (100%) NIE (0%)

4. Co wg Ciebie powinno znajdować się w świetlicy?

Wg ankietowanych: komputer z dostępem do internetu (71%), gry planszowe (38%), piłki do gier (29%), TV (24%), książki i czasopisma (19%), sprzęt muzyczny (14%), stoły do gry w tenisa (14%).

5. Czy chciał(a)byś, aby w Twojej okolicy były organizowane bezpieczne zabawy taneczne? (jeżeli tak, to gdzie?)

TAK (100%) NIE (0%)
ankietowani – Szczawin K.: OSP Szczawin (100%), szkoła Szczawin (80%),
ankietowani – Helenów Słupski: OSP Helenów Słupski (100%)
ankietowani – Kunki: SP Kunki (67%), OSP Szczawin (33%)
ankietowani – Smolenta: SP Kunki (100%)

6. Czy masz pomysł na zorganizowanie wolnego czasu? (jeżeli tak, to jaki?)

TAK (76%) NIE (24%)
Wg 76.% ankietowanych: zabawy taneczne (33%), organizowanie gier zespołowych(29%), basen i nauka pływania (19%), wycieczki rowerowe z opiekunem (19%).

7. Co Tobie przeszkadza w spędzaniu wolnego czasu?

- brak boisk sportowych (43%) brak świetlicy (48%)
 obowiązki domowe (33%)
 inne (co?)

**CEL STRATEGICZNY
PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA I ZRÓWNANIA SZANS
WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW GMINY
SZCZAWIN KOŚCIELNY**

1. Główne cele polityki społecznej na terenie Gminy Szczawin Kościelny

1. Podnoszenie poziomu i efektywności bazy instytucjonalnej, zaplecza kadrowego i technicznego w sferze pomocy społecznej.
2. Podejmowanie działań na rzecz wspierania rodzin i dzieci oraz zapobieganie patologiom w rodzinie.
3. Doskonalenie systemu opieki nad dziećmi i młodzieżą częściowo lub całkowicie pozbawioną opieki rodziców, a także nad rodzinami zastępczymi i ośrodkami stwarzającymi warunki do prawidłowego rozwoju takich dzieci i młodzieży.
4. Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i osobami chorymi ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi.
5. Rozwój działań i warunków sprzyjających wyrównaniu szans osób niepełnosprawnych oraz sprzyjających wzrostowi ich aktywności zawodowej.
6. Zacieśnienie i rozwój współpracy samorządu gminnego i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób wymagających opieki i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2. Kierunki działań zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych

Cel 1

Podnoszenie poziomu i efektywności bazy instytucjonalnej, zaplecza kadrowego i technicznego w sferze pomocy społecznej.

Stały rozwój zasobów technicznych jak i zasobów ludzkich jest możliwy poprzez:

1. Zwiększenie zatrudnienia zgodnie ze standardami.
2. Stwarzanie warunków sprzyjających doksztalcaniu i doskonaleniu zawodowemu pracowników jednostek pomocy.
3. Systematyczne szkolenie kadr.
4. Systematyczne unowocześnianie narzędzi pracy kadry pomocy społecznej oraz udoskonalanie systemu pracy w celu zwiększania jej efektywności.

Zwiększenie zatrudnienia, doskonalenie kadr pomocy społecznej i unowocześnienie warunków jej pracy będzie miało wpływ na efektywności podejmowanych działań, szybkość diagnozowania problemów i przepływu informacji.

Cel 2

Podejmowanie działań na rzecz wspierania rodzin i dzieci oraz zapobieganie patologiom w rodzinach.

1. Zapewnienie pomocy rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczych i wychowawczych poprzez:
 - rozbudowę poradnictwa rodzinnego we współpracy z Centrum Pomocy Rodzinie
 - organizowanie grup wsparcia dla rodzin z dysfunkcjami
 - doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną
 - rozwój sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Zwiększyć środki finansowe w budżetach szkół na zajęcia pozalekcyjne w szkołach: koła zainteresowań, zajęcia sportowe i rekreacyjne, wyjazdy na basen – nauka pływania, a także świetlice dla dzieci oczekujących na odjazd ze szkoły (Szczawin Kościelny, Trębki).

Rozwój sieci świetlic środowiskowych dostępnych dla całej młodzieży utworzyć na bazie budynków komunalnych w Szczawinie Kościelnym, Trębkach i Kunkach oraz w Suserzu na bazie innych obiektów. W świetlicach stworzyć kawiarenki internetowe. Oferta w organizacji świetlic musi

być adekwatna z potrzebami nastolatków oparta na samorządności i samoorganizacji stopniowo z udziałem wychowawcy-opiekuna. W tym celu wykorzystać także remizy strażackie. Na okres zimy tam gdzie nie ma zakupić stoły do gry w tenisa. Tworzyć infrastrukturę sportowo-rekreacyjną na wsi, według potrzeb młodzieży budować boiska do piłki siatkowej lub nożnej. Na okres wakacji zakupić dla młodzieży niezrzeszonej piłki do gry w siatkę i nogę. Na osiedlu w Szczawinie Kościelnym i Trębkach utworzyć plac zabaw a także przy szkołach i przedszkolu doposażyć place zabaw i udostępnić je innym dzieciom z opiekunami.

2. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie

nowych form pomocy dla ofiar przemocy poprzez:

- powołanie Gminnego Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- zorganizowanie ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na bazie obiektów komunalnych

Pomoc taka złagodziłaby cierpienia i bezradności rodzin w kryzysie. Pozwoliłaby uzyskać siły i odporności oraz kontrole nad własnym życiem. Pomoc w egzekwowaniu swoich praw, poradnictwo, interwencje w środowisku, fachową informację i – w wyjątkowych sytuacjach – czasowe schronienie. W ramach ośrodka działa też z reguły telefon zaufania. Stworzenie tak zorganizowanego i funkcjonującego z zaplecza pomocy jest jednym z głównych zadań gminy.

Cel 3

Doskonalenie systemu opieki nad dziećmi i młodzieżą częściowo lub całkowicie pozbawioną opieki rodziców, a także nad rodzinami zastępczymi i ośrodkami stwarzającymi warunki do prawidłowego rozwoju takich dzieci i młodzieży.

Na terenie gminy we współpracy z Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie zorganizowana jest odpowiednia sieć pomocy instytucjonalnej dla dzieci w tym: placówki rodzinne oraz placówka wielofunkcyjna łącząca działania interwencyjne i socjalizacyjne. Opiekę instytucjonalną uzupełniają rodziny zastępcze.

W zakresie działań strategicznych planuje się:

1. Doskonalenie systemu opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem starań prowadzących do powrotu dzieci do rodzin naturalnych poprzez:

- współpracę z pedagogami i wychowawcami w szkołach i ośrodkach opiekuńczo-wychowawczych, pracownikami ośrodków pomocy społecznej, kuratorami społecznymi;
- terapię rodzin, pozwalającą na przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego funkcjonowania i wypełniania zadań;
- prowadzenie indywidualnego poradnictwa pedagogiczno-psychologicznego dla dzieci młodzieży;
- pozyskiwanie i przygotowywanie osób zgłaszających gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- dokonywanie właściwego doboru rodzin zastępczych oraz zapewnienie wsparcia finansowego i socjalnego tych rodzin.

2. Objęcie szczególną opieką i pomocą we właściwym włączeniu w lokalną społeczność i dorosłe, samodzielne życie, pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Cel 4

Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i osobami chorymi ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na terenie gminy nie ma stacjonarnych Domów Pomocy Społecznej. Z diagnozy wynika, iż istnieje potrzeba zorganizowania i instytucjonalnej opieki całodobowej dla starych i przewlekle chorych, które nie są w stanie samodzielnie mieszkać. Gmina korzysta z Domów Pomocy Społecznej funkcjonujących w powiecie i gminach ościennych.

W dalszych latach planuje się zorganizowanie środowiskowego Domu Pomocy dziennego pobytu w Kunkach.

Cel 5

Rozwój działań i warunków sprzyjających wyrównaniu szans osób niepełnosprawnych oraz sprzyjających wzrostowi ich aktywności zawodowej.

Osoby niepełnosprawne w gminie to przede wszystkim osoby w wieku produkcyjnym, bezrobotne, o niskim poziomie wykształcenia, które posiadają częściową zdolność do podjęcia pracy. Pomoc w rehabilitacji społecznej i zwiększenie aktywności zawodowej niepełnosprawnych powinno odbywać się na kilku płaszczyznach.

1. Unowocześnienie systemu edukacji i sprzyjanie rozwojowi zawodowemu oraz wzrostowi mobilności osób niepełnosprawnych.
 - a. Tworzenie warunków organizowania oddziałów integracyjnych w szkołach.
 - b. Uruchomienie programów wsparci w dostępie do edukacji, skierowanego bezpośrednio do niepełnosprawnych. Istotne są stypendia, dofinansowania do kosztów podjęcia nauki.
2. Podejmowanie działań oddziaływujących na rynek pracy
 - a. Sprawna współpraca z Urzędem Pracy, GOPS-em i pracodawcami
 - b. Promowanie działań sprzyjających aktywizacji zawodowej środowiska niepełnosprawnych
 - c. Uruchamianie procesów mających na celu zmianę postawy Pracodawców wobec środowiska osób niepełnosprawnych
 - d. Pomoc skierowana do pracodawców na utworzenie stanowisk pracy dla niepełnosprawnych oraz ich dalsze utrzymanie
3. Stwarzanie warunków sprawnej komunikacji i możliwości szybkiego pozyskiwania informacji
 - a. Na terenie gminy funkcjonuje ograniczony transport dla osób niepełnosprawnych. Działania w najbliższych latach powinny być skierowane na zapewnienie dostosowanych środków transportu dla niepełnosprawnych, zarówno w poszczególnych jednostkach działających na rzecz tego środowiska jak i ogólnodostępnego transportu dla wszystkich niepełnosprawnych z terenu gminy.
4. Rozwój rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych
 - a. Występowanie do PERON o pomoc finansową:
 - w likwidowaniu barier funkcjonalnych (architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się) Urząd Gminy, GOZ, szkoły.

Bariery funkcjonalne stanowią nadal ogromny problem społeczny środowiska osób niepełnosprawnych. Ograniczenia funkcjonowania, zarówno jeśli chodzi o możliwość poruszania się jak i komunikowania z otoczeniem mają wpływ na postawę i prawidłowy rozwój człowieka. Zapewnienie możliwości w miarę sprawnego funkcjonowania da osobom niepełnosprawnym poczucie pewnej niezależności, spowoduje zmianę nastawienia wobec otoczenia, wpłynie na wzrost pewności siebie i możliwości podejmowania innych działań np. zawodowych;

- rehabilitacji społecznej w formie turnusów rehabilitacyjnych;
- pomoc w zakupie sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych.

Zainteresowanie korzystaniem z ww. środków z roku na rok wzrasta. Oznacza to, że sprzęt ten jest niezwykle potrzebny w codziennym funkcjonowaniu wielu osób. Niejednokrotnie bez takiego sprzętu osoby niepełnosprawne nie są w stanie funkcjonować i podejmować dalszych działań rehabilitacyjnych.

Cel 6

Zacieśnienie i rozwój współpracy samorządu gminnego i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób wymagających opieki i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Stała współpraca wszystkich jednostek i instytucji działających w sferze pomocy społecznej jest podstawą przepływu informacji, rozwoju opieki nad zagrożonymi środowiskami. Systematyczna współpraca ma wpływ na szybkość reagowania wobec zagrożeń, diagnozowania problemów i ich rozwiązywania, opiniowanie obranych kierunków polityki społecznej. Konieczne jest rozszerzenie takiej współpracy na szczeblu: gmina- powiat, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe poprzez powołaną Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Gmina aktywnie pragnie uczestniczyć w pracy Rady Społecznej w celu rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

ZAKOŃCZENIE

Organizacja systemu pomocy społecznej w gminie Szczawin Kościelny jest dostosowana do potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspakajania są kontynuacją istniejącego już systemu wsparcia lub tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Cele strategiczne oraz operacyjne sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w powiecie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

W ujęciu strategicznym pomoc społeczna w gminie nie koncentruje się wyłącznie na udzielaniu wsparcia materialnego potrzebującym. W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się nowoczesne podejście do tak ważnej sfery, jaką jest problematyka społeczna nastawione na:

- wzmocnienie postaw aktywnych,
- wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej,
- ściśle powiązanie działań instytucji i organizacji społecznych: sfery oświaty, służby zdrowia, sądownictwa w wypracowaniu lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej osób z problemami społecznymi.

W „strategicznym modelu pomocy społecznej” istotną rolę odgrywa system wsparcia psychologicznego, umocnienie postaw aktywnych w każdej sferze obszaru społecznego i problemów indywidualnych, poradnictwa prawnego, pedagogicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej połączonej ze stymulowaniem postaw „progsopodarczych” wśród lokalnej społeczności.

Problemy społeczne nie są cechą pojedynczych osób ale całych środowisk, rodzin, grup społecznych i takie postrzeganie zjawisk, pozwala na strategiczne rozwiązania społeczne na poziomie lokalnym. Systemowe podejście daje szansę na rozwiązania strukturalne i skuteczne wyłącznie osób z systemu pomocy społecznej w wyniku ich reintegracji zawodowej.

Zmiany w funkcjonowaniu pomocy społecznej w kierunku rozwiązań systemowych stanowią szansę na to, że następne pokolenie, nie stanie się podopiecznymi pomocy społecznej. Działania w ramach Strategii, pozwolą nie tylko na usuwanie przyczyn tkwiących często w sferze psychicznej i społecznej czy rozszerzenie form pomocy instytucjonalnej ale na skuteczne rozwiązanie problemów poszczególnych grup docelowych.

Celem strategii jest przedstawienie bilansu korzystnych i niekorzystnych cech społecznych, a na ich podstawie identyfikacja barier i przeszkód oraz opracowanie dokumentu, dzięki któremu możliwe

będzie sprawne i racjonalne organizowanie działań, zmierzających do rozwiązania problemów społecznych w gminie, m.in. przez wprowadzanie programów, służących realizacji zadań pomocy społecznej.

Podstawą przedstawionej strategii jest maksymalne wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału. Mieszkańcy gminy- odbiorcy i adresaci strategii mają możliwość znalezienia się w strefie pozbawionej zagrożeń. Dla bezpieczeństwa socjalnego wymagane jest bowiem stworzenie takiego systemu zaspokajania potrzeb społecznych, który szybko reaguje na zmiany i adaptuje się na stale zmieniających się warunków społecznych.

Opracowana strategia to dokument bazowy przy konstruowaniu programów operacyjnych i projektów, określających sposób oraz metody realizacji zamierzonych przedsięwzięć. Poprzez realizację tego typu programów będzie można osiągnąć wyznaczone cele strategiczne i operacyjne. Programy te charakteryzują się ogólnymi zarysami działań, bez szczególnych rozstrzygnięć, terminarzy, budżetów. Uszczegółowienie programów strategicznych następuje dopiero na poziomie taktycznym i operacyjnym, czyli w fazie wdrażania.

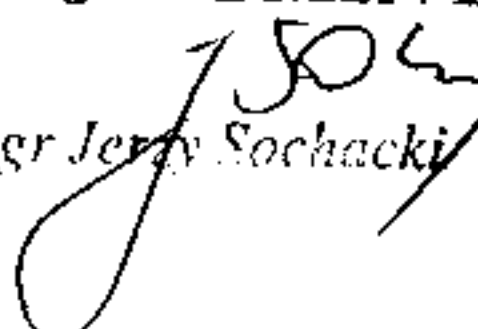
Opracowany dokument jest strategią długookresową – do końca 2014 r. , i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, jednakże konieczne będzie ich weryfikowanie. Horyzont realizacji strategii nasuwa konieczność opracowania i wdrażania średniookresowych programów celowych jako uzupełnienia do każdego z wyodrębnionych tematycznie obszarów. Programy te umożliwiają wprowadzenie nowych wynikłych z aktualnych potrzeb rozwiązań jako elementów gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Dzięki temu dokumentowi gmina staje się potencjalnym beneficjentem Programu Integracji Społecznej realizowanego w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW).

Aby w pełni zrealizować zamierzone cele, oprócz środków pozyskiwanych w ramach PPWOW, corocznie w budżecie gminy należy zabezpieczyć odpowiednie środki finansowe.

W celu rytmicznej realizacji przyjętych działań co najmniej raz w roku Komisja Zdrowia Pomocy Społecznej Oświaty i Kultury Rady Gminy oceni ich wdrażanie, a Rada Gminy w Szczawinie Kościelnym raz na dwa lata.

URZĄD GMINY
w SZCZAWINIE KOŚCIELNYM
ul. Główna 10
09-550 Szczawina Kościelny
Pow. Gostyński, woj. łódzkie
tel. (0-24) 235-13-72, 235-13-45, 235-13-46
fax (0-24) 235-13-66

WÓJT GMINY

mgr Jerzy Sochacki

Przewodnicząca Rady Gminy

Teresa Pawlak